

Wij willen onze burgemeester kiezen!

Open brief aan de gemeenteraad van Den Haag

10 februari 2020

Geachte raadsleden,

De komende maanden moet u een keuze maken omtrent de nieuwe burgemeester van Den Haag, de democratische hoofdstad van Nederland. De burgemeester is het hoogste politieke ambt in een stad. Het is een eervolle en belangrijke functie. Het is het boegbeeld, de verbinder en de stabiele factor in onze gemeenschap. De burgemeester is de bekendste politieke persoonlijkheid in de gemeente. De benoeming van de burgemeester vindt nu plaats achter gesloten deuren met nul invloed van de burgers. Dit is volkomen uit de tijd. Het is 2020 en geen 1919!

Daarom vragen wij de gemeenteraad van Den Haag: **organiseer een burgerraadpleging waarin alle Hagenaars zich kunnen uitspreken over wie hun burgemeester moet worden.** U heeft daar binnen de huidige wetgeving en benoemingswijze alle ruimte voor, als u maar wil!

Specifiek vragen wij u:

1. Neem in de profielschets van de burgemeester het selectie criterium op dat kandidaten zichzelf publiekelijk bekend maken en vraag hen om mee te werken aan de burgerraadpleging.

2. Organiseer een burgerraadpleging waarin alle kiesgerechtigde Hagenaars kunnen stemmen op de kandidaten.
3. Verwerk de uitkomst hiervan in de aanbeveling die de gemeenteraad doet aan de minister. In de praktijk wordt dit door de minister altijd gevolgd.

Achtergronden

Op landelijk niveau is men bezig de gekozen burgemeester in te voeren. De recente grondwetswijziging maakt een gekozen burgemeester al mogelijk, maar de benodigde uitvoeringswetgeving zal nog wel even duren. Wij hoeven daar niet op te wachten. Het past bij de aspiraties van moderne burgers en bij de status van Den Haag als onze democratische hoofdstad, om alle burgers meer zeggenschap te geven over wie onze nieuwe burgemeester wordt.

De burgemeester wordt formeel benoemd door de Koning. Maar de gemeenteraad heeft in de loop van de jaren grotere bevoegdheden gekregen. Zij stelt de profielschets op naar eigen inzicht. De gemeenteraad doet uiteindelijk een aanbeveling uit de kandidaten aan de minister van Binnenlandse Zaken, die in de praktijk van de laatste jaren vrijwel altijd wordt overgenomen. Het zijn deze bevoegdheden van de gemeenteraad waarop ons initiatief betrekking heeft.

Het ligt voor de hand dat er meer dan genoeg topkandidaten zijn voor het eervolle burgemeestersambt van Den Haag. We gaan er ook vanuit dat er van deze topkandidaten meer dan genoeg personen bereid zijn om zich zelf kenbaar te maken als kandidaat. Bij twee of meer topkandidaten stellen wij voor dat de Hagenaars een voorkeur kunnen uitspreken. De burgerraadpleging kan plaatsvinden via stembureaus, via het internet of via de post. Die keuze laten wij graag aan het gemeentebestuur.

De Gemeentewet

We erkennen dat dit plan staat of valt met de bereidheid van gekwalificeerde kandidaten om zichzelf publiekelijk bekend te maken met de mededeling dat zij gesolliciteerd hebben naar het bijzonder eervolle ambt van burgemeester van Den Haag.

Weliswaar verbiedt de Gemeentewet dat u als raad kandidaten publiekelijk bekend maakt. Maar de wet geeft alle ruimte aan kandidaten om zichzelf publiekelijk bekend maken. Het zou ook wel heel raar zijn dat iemand vervolgd wordt omdat hij of zij aangeeft op een openbaar gepubliceerde vacature gesolliciteerd te hebben. Essentieel in de gemeentewet qua geheimhouding is dat uw uiteindelijke aanbeveling aan de minister (van twee namen) er uiteindelijk een bekend gemaakt mag worden. Ons voorstel treedt hier niet in, u maakt namelijk niets bekend in de sfeer van aanbeveling gedurende die periode. Wij verwijzen u graag verder naar de betreffende gedeeltes uit de Gemeentewet in bijlage 2 (artikel 61c).

Profielschets

Het tweede dat voor dit plan essentieel is, is dat u in de profielschets opneemt dat die kandidaten die besluiten zichzelf publiekelijk bekend maken de voorkeur genieten voor uitnodigingen van de raad voor gesprekken. De reden die u daarbij

aangeeft is dat u graag de invloed van de Hagenaars wilt vormgeven. De Commissaris van de Koning zal niet anders kunnen dan u hierin volgen, want het primaat voor wat betreft de profielschets ligt bij u, de raad.

Volgorde der dingen

Na de sollicitatieprocedure én nadat kandidaten zichzelf bekend hebben gemaakt, overlegt u met de CdK en geeft hij inzage in wie er allemaal gesolliciteerd hebben (de zogenaamde shortlist). Op dat moment kan het publieke (tussen)traject worden gestart.

Een burgerraadpleging per brief en online

De consultatie kan in de vorm van een eenvoudig opgezette burgerraadpleging. Het openstellen van fysieke stembureaus is daarvoor niet nodig. Stel er zijn vier kandidaten die naar uw mening voldoen aan de profielschets en zij hebben zich publiekelijk bekend gemaakt. Dan richt u een raadplegingstool in, die zowel online als per brief kan worden ingezet. Elke kiesgerechtigde Hagenaar ontvangt thuis een unieke code op een formulier waarmee ook toegang verkregen wordt tot de online raadplegingstool. Maar mensen kunnen ook de brief ingevuld terug sturen. In een periode van vier weken kunnen mensen hun voorkeursvolgorde aangeven (systeem van 'alternative vote'). In die periode kunnen publieke bijeenkomsten worden georganiseerd waar de kandidaten zich presenteren.

Na de burgerraadpleging gaat de vertrouwenscommissie de gegevens verwerken en kan de raad de uitkomst betrekken bij het opstellen van de aanbeveling van de twee kandidaten, die zij geacht wordt te moeten uitbrengen. Dit proces vindt achter gesloten deuren plaats en in geheime stemming in de gemeenteraad.

Basale spelregels

Om een 'level playing field' te creëren krijgt elke kandidaat dezelfde mate van ondersteuning en worden er basale spelregels opgesteld (bijvoorbeeld geen campagne met eigen geld, een bepaalde etiquette).

Met vriendelijke groeten,

Namens de beweging Meer Democratie,
Niesco Dubbelboer
Arjen Nijeboer

Bijlage 1 - Stappenplan benoeming burgemeester

1. De commissaris van de Koning overlegt met fractievoorzitters gemeenteraad.
2. De gemeenteraad stelt een profiel voor de nieuwe burgemeester op.
3. De gemeenteraad bespreekt het profiel met de commissaris van de Koning.
4. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) stelt de vacature open.
5. De sollicitant schrijft een brief.

6. De commissaris van de Koning selecteert de kandidaten.
7. De commissaris van de Koning overlegt met de vertrouwenscommissie van de gemeente.
8. De gemeenteraad beveelt kandidaten aan.
9. De kandidaat spreekt met de minister van BZK en daarna benoemt de Koning de burgemeester.
10. De commissaris van de Koning beëdigt de burgemeester in de gemeente.

Bron: <https://www.politiekeambtsdragers.nl/ambt-in-praktijk/benoemingen/burgemeesters>

Bijlage 2 – De Gemeentewet

Artikel 61

1. De burgemeester wordt bij koninklijk besluit op voordracht van Onze Minister benoemd voor de tijd van zes jaar.
2. De commissaris van de Koning overlegt met de raad over de eisen die aan de te benoemen burgemeester worden gesteld met betrekking tot de vervulling van het ambt. Voorafgaand aan het overleg met de commissaris stelt de raad het college in de gelegenheid zijn wensen en bedenkingen ten aanzien van deze eisen kenbaar te maken.
3. Na het overleg met de commissaris stelt de raad uit zijn midden een vertrouwenscommissie in, belast met de beoordeling van de kandidaten. De raad kan bepalen dat één of meer wethouders als adviseur aan de vertrouwenscommissie worden toegevoegd. De commissaris verschaft de vertrouwenscommissie een opgave van degenen die naar het ambt van burgemeester hebben gesolliciteerd, vergezeld van zijn oordeel over kandidaten die hij in beginsel geschikt acht voor benoeming. Als de vertrouwenscommissie besluit naast deze kandidaten ook andere kandidaten die gesolliciteerd hebben, bij haar beoordeling te betrekken, doet zij daarvan onverwijld mededeling aan de commissaris. Deze brengt zijn oordeel over laatstgenoemde kandidaten ter kennis van de vertrouwenscommissie.
4. De vertrouwenscommissie verschaft zich door tussenkomst van de commissaris de door haar nodig geachte informatie over de kandidaten. Bestuursorganen zijn verplicht de gevraagde informatie te verstrekken. De vertrouwenscommissie brengt verslag uit van haar bevindingen aan de raad en aan de commissaris.
5. De raad zendt Onze Minister binnen vier maanden nadat de gelegenheid tot sollicitatie voor de functie is gegeven een aanbeveling inzake de benoeming. Deze aanbeveling omvat twee personen.
6. In een bijzonder, door de raad te motiveren geval, kan worden volstaan met een aanbeveling waarop één persoon vermeld staat. Onze Minister

slaat geen acht op een enkelvoudige aanbeveling, indien naar zijn oordeel geen sprake is van een bijzonder geval.

7. Onze Minister volgt in zijn voordracht in beginsel de aanbeveling, met inbegrip van de daarop gehanteerde volgorde, tenzij zwaarwegende gronden aanleiding tot afwijking geven. Een afwijking wordt gemotiveerd.
8. De rijksbelastingdienst verstrekt Onze Minister de benodigde gegevens inzake bestuurlijke boeten als bedoeld in [hoofdstuk VIIIA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen](#) en inzake strafbeschikkingen als bedoeld in [artikel 76 van die wet](#), voor zover deze boeten en beschikkingen zijn opgelegd dan wel hadden kunnen worden opgelegd ter zake van feiten die zijn gebleken na de termijn om deze op te leggen.

Artikel 61c

1. De beraadslagingen, bedoeld in de [artikelen 61, derde en vierde lid, 61a, derde en vierde lid, en 61b, derde lid](#), vinden plaats met gesloten deuren. Van deze beraadslagingen wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt.
2. Ten aanzien van de beraadslagingen en de stukken die aan de raad worden gezonden dan wel die door de raad aan Onze Minister worden gezonden geldt een geheimhoudingsplicht.
3. De aanbevelingen van de raad, bedoeld in [artikel 61, vijfde en zesde lid, 61a, tweede lid, en 61b, tweede lid](#), zijn openbaar met dien verstande dat ten aanzien van de aanbeveling inzake de benoeming, bedoeld in [artikel 61, vijfde lid](#), de openbaarheid uitsluitend de als eerste aanbevolen persoon geldt. [Artikel 31](#) is van toepassing op de stemmingen inzake de aanbevelingen.

Bron: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/>